

Modul zaměřený na efektivní komunikaci a řešení konfliktů

JÁ VE SKUPINĚ

Projektový den pro žáky a žákyně

Žáci/kyně se seznámí s komunikačními technikami a principy, jejichž využití vede k řešení problémů efektivním způsobem. Techniky si vyzkouší sami/y na sobě při řešení simulovaných problémů.

ÚVOD

Konflikty jsou běžnou a nevyhnutelnou součástí našeho fungování ve skupině. Při hlubším pochopení teorie konfliktu v nich můžeme vidět užitečnou příležitost pro krok vpřed. Nezbytnou součástí práce s konfliktem je zdokonalování schopnosti chápat své vlastní potřeby, umění sdělit své potřeby srozumitelným způsobem ostatním a schopnost naslouchat potřebám ostatních. Právě při splnění těchto pilířů Nenásilné komunikace lze proces řešení konfliktů vnímat jako cestu k uspokojení potřeb všech zúčastněných.

Ke správnému pochopení procesu poslouží i porozumění teorii jednotlivých strategií řešení konfliktů. Žáci/kyně budou tedy pracovat s tím, jaké strategie řešení konfliktů jednotlivci obvykle využívají a ve skupině si zvědomí, jak dané strategie v běžných situacích fungují. Blíže se pak budou věnovat právě výše popsané konsensuální strategii, v rámci které se propojuje prosazování vlastních zájmů s nasloucháním potřebám druhých.

KLÍČOVÁ SLOVA

Restorativní kruhy, sociální dovednosti, demokracie, naslouchání, prevence provinění, odpovědnost, prevence šikany, seberegulace, vztahy, bezpečí.

POMŮCKY

- ☐ Flipchart/tabule; harmonogram na flipchartu/tabuli; „Mluvicí předmět“.
- ☐ Fixy; tužky; post-ity; pro každého/ou žáka/yni.
- ☐ Přílohy:
 - ☐ Příloha 1_Aktivita3_Dotazník konflikty a příloha,
 - ☐ Příloha 2_Aktivita3_Dotazník TKI_Interpretace skóre,
 - ☐ Příloha 3_Aktivita8_Řešení konfliktu v 6 krocích.

POŽADAVKY NA PROSTOR

Židle ve třídě v kruhu (beze stolů), každý/á žák/yně má svou židli, flipchart/tabule.

CÍLE A KOMPETENCE

Žáci/kyně během projektového dne posilují pozitivní vztahy se spolužáky/ačkami. Posilují své kompetence vedoucí k řešení konfliktů. Po skončení dokážou popsat konkrétní kroky, kterými lze konflikt analyzovat a znají principy Nenásilné komunikace, čímž se posiluje jejich sebehodnota.

- ▶ Žáci/kyně posílí vztahy mezi sebou a celkové sociální klima třídy (vzájemné poznávání).
- ▶ Posilují svou sebehodnotu a kompetenci umět vyřešit konflikt.
- ▶ Dokážou usilovat o porozumění a spolupracovat.
- ▶ Jsou vedeni/y k respektu a porozumění.
- ▶ Dokážou popsat 4 kroky Nenásilné komunikace.
- ▶ Rozumí principu řešení konfliktu v 6 krocích a umí jej použít.

KLÍČOVÉ KOMPETENCE

- K. k řešení problémů,
- K. občanské, personální a sociální.

PRŮŘEZOVÁ TÉMATA DLE RVP ZV

- Osobnostní a sociální výchova,
- Výchova demokratického občana,
- Multikulturní výchova.

TEMATICKÁ OBLAST DLE RVP ZV

- Jazyk a jazyková komunikace,
- Člověk a jeho svět,
- Člověk a společnost.

Doplňující vzdělávací obory:

- Dramatická výchova,
- Etická výchova.

PERSONÁLNÍ OBSAZENÍ

Pro zdárný průběh projektových dnů je vhodné, aby byli/y přítomní/é dva/ě lektori/rky. Pro zjednodušení terminologie se v metodikách pracuje s pojmem lektor/ka. Pokud jsou explicitně potřeba oba/ě, je to specifikované v Popisu aktivity nebo Metodické poznámce.

ČASOVÝ HARMONOGRAM

Program je koncipován cca na 4 vyučovací hodiny (4 × 45 minut).

Délku aktivit lze upravit dle potřeb skupiny.

NÁZEV	ČAS	POMŮCKY
Aktivita č. 1 Přivítání a principy spolupráce	15 min	Harmonogram na flipchartu/ tabuli, „Mluvicí předmět“; jmenovky-
Aktivita č. 2 Otevírací otázka	10 min	
Aktivita č. 3 Medvěd nebo žralok	40 min	Pro každého/ ou žáka/ yni Příloha 1 Aktivita3_Dotazník konflikty a Příloha 2 Aktivita3_Dotazník TKI_ Interpretace skóre, tužky.
PŘESTÁVKA 10 min		
Aktivita č. 4 Kolik mám energie	5 min	
Aktivita č. 5 Co je třeba k domluvě	15 min	Flipchart/ tabule; fixy.
Aktivita č. 6 Představení 4 kroků Nenásilné komunikace	15 min	Flipchart/ tabule; fixy.
Aktivita č. 7 Deeskalace konfliktu	15 min	Flipchart/ tabule; fixy.
PŘESTÁVKA 15 min		
Aktivita č. 8 Řešení konfliktu v 6 krocích	55 min	Flipchart/ tabule; fixy, pro každou skupinu Příloha 3_Aktivita8_Řešení konfliktu v 6 krocích
Aktivita č. 9 Závěrečná reflexe	10 min	2 post-ity pro každého/ ou žáka/ yni

Časová dotace

Metoda

Popis aktivity

Citace kurzívou

Pomůcky

Cíl

Před aktivitou

Metodická poznámka.

POPIS AKTIVIT

AKTIVITA Č. 1 PŘIVÍTÁNÍ A PRINCIPY SPOLUPRÁCE

 15 min Úvodní přivítání, úvodní aktivita.

 Harmonogram na flipchartu / tabuli; „Mluvicí předmět“; jmenovky.

 Žáci / kyně společně s lektorem / kou nastaví pravidla platná pro celý průběh projektového dne s důrazem na bezpečné prostředí.

 Lektor / ka upraví prostor do komunitního kruhu.

 Žáci / kyně si vytvoří jmenovky.

Lektor / ka je přivítá a ve dvou větách se představí (pokud je nový / á). Následně vysvětlí, proč jsou žáci / kyně v kruhu (kruh tvoří komunitu a jsou si v něm všichni rovni). Popíše téma setkání a obsah projektového dne (je dobré ho mít již načrtnutý, aby každý / á žák / yně věděl / a, co ho / ji čeká).

Dále lektor / ka představí „principy spolupráce“. Jsou to:

- **MLUVÍME SAMI ZA SEBE** – je v pořádku, když nesouhlasíme s názorem, který od někoho slyšíme. To, že každý vidíme věci jinak, tvoří vzrušující mozaiku, ve které má každý právo na svůj kousek. Myšlenky ostatních tedy vyslechneme s respektem.
- **PRÁVO NA NÁZOR** – každý hlas má své místo a je třeba mu naslouchat. Pokoušíme se být vědomě přítomní a dáváme tomu, kdo mluví, tolik pozornosti, kolik potřebujeme i my, když chceme sdílet s ostatními.
 - V případě, že žákům / yním dělá problém naslouchání, může lektor / ka použít „Mluvicí předmět“ (reálný, nebo imaginární). Kdo je na řadě, má plnou pozornost ostatních a zároveň možnost nereagovat a poslat předmět dál.
- **MLUVÍME JEN O PŘÍTOMNÝCH**
- **DŮVĚRA** – nevynášíme ven osobní informace ostatních, které během dne sdílí.
- **PRÁVO ŘÍCT STOP** – všechny aktivity, které lektor / ka přinese, jsou dobrovolné. Každý sám se rozhoduje, jestli se jich účastní. Každý je za svoje „ano“ a „ne“ zodpovědný a je na každém, jestli bude mít chuť vykročit ze své komfortní zóny a poznat o trochu víc sám sebe, nebo v danou chvíli příležitost vynechá.
- **OTÁZKY JSOU VÍTÁNY** – každá otázka je správná – ptáme se kdykoliv a na cokoliv!
- **OTEVŘENOST** – čím víc do toho dáme, tím víc si z toho odneseme. Program je nastavený tak, aby rozvíjel prožitý zážitek být blíž spolužákům / ačkám. Aby se to ale mohlo stát, je třeba tomu jít naproti. To často stojí odvahy a investici vlastní energie.
- **VLASTNÍ ODPOVĚDNOST** – každý je odpovědný za svoje vlastní základní potřeby a jejich naplňování – pokud si někdo potřebuje odskočit / jíst / pít / protáhnout se – je třeba pouze zmínit lektorovi / ce, že se vzdálí. Cílem programu je umožnit nové zážitky a zkušenosti. K tomu je třeba, aby každý sdílel, co potřebuje, co koho baví, co je komu příjemné nebo co naopak nevyhovuje, co by kdo chtěl jinak. Využíváme možnosti upřímně komunikovat se svými spolužáky / ačkami i lektory / kami.

Lektor / ka se může zeptat, zda s pravidly všichni souhlasí, případně, jestli mají s nějakým bodem problém. V poslední řadě je dobré si vyjasnit oslovování (tykání / vykání).

Cílem aktivity je nastavit transparentní komunikaci. Sdílení harmonogramu setkání ještě před jeho začátkem pomůže nastavit úroveň partnerské spolupráce hned od počátku programu. Do projektového dne tak mohou vstoupit otevření / é novému i žáci / kyně, kteří / ré preferují vyšší informovanost a jasnější představu o náplni dílčích částí. Motivaci žáků / yň a transparentnost programu může lektor / ka podpořit tím, že s nimi o pravidlech může diskutovat a nechá v závěru prostor pro dotazy.

V případě, že je lektorovi / ce nepříjemné se bavit o pravidlech s žáky / němi, jejichž jména ještě nezná, je vhodné mezi harmonogram a pravidla vložit hned druhou aktivitu, Otevírací otázku.

Symbol kruhu: V kruhu vidí všichni na všechny, kdokoli si může vzít slovo a slyší, co ostatní říkají. Psychosociální atmosféra v kruhu může být popsána jako kolektivní pozornost – pocit „my“. Pokud jsou ve třídě vztahy bezpečné, vzniká v kruhu pozitivní prostředí, zvyšuje se pocit jednoty. Pokud ve třídě bezpečné prostředí není, nejprve je třeba věnovat péči vytvoření bezpečného prostředí a vzájemné odpovědnosti.

AKTIVITA Č. 2 OTEVÍRACÍ OTÁZKA

10 min

Diskuse.

-

Žáci /kyně se aktivují a navzájem se víc poznají.

Každý /á žák /yně se představí a začne slovy: „Co mě naposledy pomohlo z naštvání, bylo...“ V kolečku pak jeden /na po druhé /m sdílí jméno a doplní větu.

Je v pořádku, pokud se někdo nechce se svojí odpovědí podělit s ostatními, ale je důležité dát těmto jedincům ještě jednu možnost po dokončení kolečka.

Výhodou kolečka je, že zapojí každého/ou a každé/mu dá možnost být slyšen/a a viděn/a.

Je možné se doptávat.

Alternativou může být doplnění neúplné věty: „Kdybych měl/a být stromem, byl/a bych... protože...“

AKTIVITA Č. 3 MEDVĚD NEBO ŽRALOK

40 min

Výklad, diskuse.

Pro každého/ou žáka /yni Příloha 1_Aktivita3_Dotazník konflikty a Příloha 2_Aktivita3_Dotazník TKI_Interpretace skóre; tužky.

Žáci /kyně chápou model stylů řešení konfliktů.

Nejprve lektor /ka žákům /yním rozdá dotazníky (self testy), které vyplní. Následně proběhne výklad lektora /ky a poté vyhodnocení testu.

Výklad lektora /ky:

Každý z nás to alespoň jednou zažil. V hádce víme, že máme stoprocentně pravdu, ale náš/naše spolužák/ačka / kamarád/ka si dokáže lépe uhájit svůj názor, přestože se nám zdá nepravdivý. Následně se dostaví pocit frustrace a neschopnosti, možná i zlost. Jak ale efektivně hájit své názory ve střetech s ostatními? Nebo ještě lépe, jak se vyhnout samotné hádce?

Reakce na konflikt je podmíněna např. stresem, postojem k situaci apod. Záleží na účastnících/ích konfliktu, zda si přeje spor vyřešit a urovnat. Každý si osvojí svůj způsob řešení této situace a snaží se ho využívat. Správné je si osvojit více postupů a podle toho, jaký nastane konflikt, použít vhodný způsob řešení.

Interpersonální styly zvládnutí konfliktů:

1. Orientace na sebe, na výkon
2. Orientace na druhé, na vztah

Želva = únikový styl – popření konfliktu – želva utíká od konfliktů a vzdává se svých cílů. Tento styl volíme v případě, že není šance uspokojit naše zájmy, mohou-li za nás druzí vyřešit konflikt snadněji a efektivněji nebo pokud potřebujeme získat další doplňující informace ohledně efektivního řízení konfliktu.

- VÝHODY – klid, pohoda, získává čas, šetří energii.
- NEVÝHODY – konflikty se neřeší, pod krunyřem to vře.

Žralok = soupeřivý, konkurenční, konfrontační styl – žralok chce dosáhnout vítězství za každou cenu, druhou osobu chce porazit, na proním místě preferuje cíle a uplatňuje je před vztahy. Tento styl využíváme při důležitých záležitostech, je-li třeba využít rychlého a rozhodného jednání.

- VÝHODY – rychlé řešení, dobrý výkon, lze použít při všech problémech.
- NEVÝHODY – velký výdej energie, nelze dlouho udržet, samota, problémy ve vztazích.

Medvěd = přizpůsobivý styl – pro medvěda jsou cennější vztahy než samotný cíl, cílů se často vzdává, je nekonfliktní a snaží se udržet souznění a harmonii. Tento styl využijeme tehdy, pokud přiznáme chybu a vlastní omyl. Když uděláme chybu a chceme ji napravit. Pokud je nutné dodržet stabilitu a harmonii.

- VÝHODY – dobré mezilidské vztahy.
- NEVÝHODY – potlačení sebe, nízké výsledky.

Liška = kompromisní styl – liška je ochotná vzdát se svých cílů, ale totéž očekává od druhé strany, hledá oboustranný užitek. Tento styl je vhodný, pokud jsou věci důležité a mohly by způsobit rozvrat. Když se snažíme dosáhnout účelného řešení v časovém tlaku.

- VÝHODY – je to nejčastější řešení, obvykle, když je málo času na vyjednávání.
- NEVÝHODY – bohužel je více vnímána ztráta (chápána mnohdy jako prohra).

Sova = integrační styl – sova je symbol moudrosti, zaměřuje se na vztahy i cíle, konflikty chce zvládat bez menších chybiček, snaží se uspokojit obě strany, chce, aby všichni vyhráli a nikdo neprohrál. Tento styl je vhodný, pokud má vést k dlouhodobému výsledku. Pokud jsou zájmy obou stran tak důležité, že je nevyřeší společný kompromis.

- VÝHODY – maximální zisky, dlouhodobě se vyplácí, je nejlepší řešení konfliktů.
- NEVÝHODY – více času, práce, námahy, bývá to složité, vyjednávání vyžaduje trpělivost.

Typy vyjednávání:

1) POZIČNÍ, KONFRONTAČNÍ ŘEŠENÍ

- A – tvrdé
- B – měkké

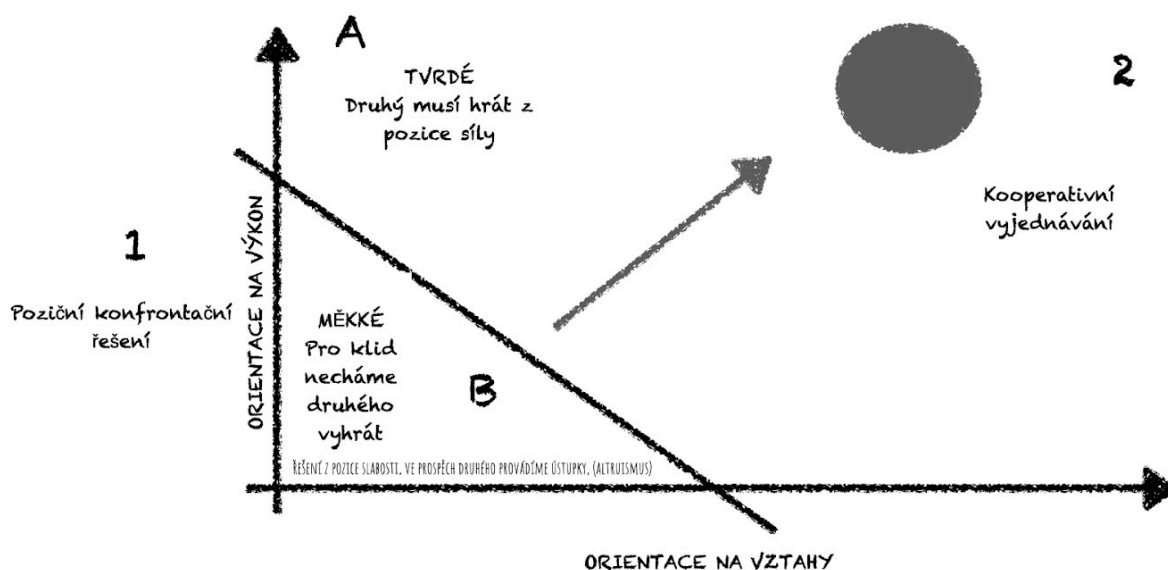
2) KOOPERATIVNÍ VYJEDNÁVÁNÍ – zisku lze dosáhnout nejen na úkor vítězství nad druhým, ale dohodou, vyjednáváním, kdy je možné docílit lepšího uspokojení zájmů, potřeb obou účastníků/konfliktu, než je $2 \times 50\%$ (jako u kompromisu).

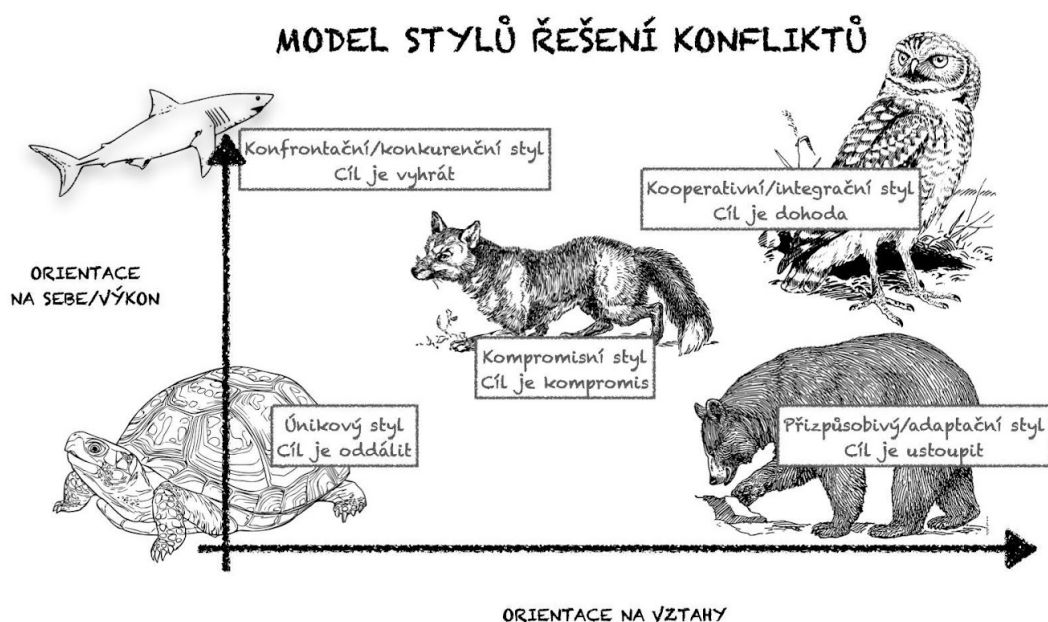
Řešení konfliktů 1A – protihráči, 1B – přátelé, 2 – skuteční principiální řešitelé:

- uvažování o všech variantách řešení, otevřené karty, orientace na skutečné zájmy, potřeby, pocity
- aktivní naslouchání (parafrázování, povzbuzování, reflexe pocitů, ocenění, ...)
- vnímání argumentů partnera

V případě, že se jedná o žáky/ně nižších ročníků a lektorovi/ce se zdá, že je test moc těžký, může si s nimi o jednotlivých stylech povídat a podnítit debatu.

MODEL STYLŮ ŘEŠENÍ KONFLIKTŮ

PŘESTÁVKA 10 MIN

AKTIVITA Č. 4 KOLIK MÁM ENERGIE

🕒 5 min 🗺️ Mapování.

-

Žáci/kyně se učí uvědomovat si vlastní pocity.

Jednoduchá aktivita má zmapovat, kolik mají žáci/kyně energie. Lektor/ka je seznámí s energimetrem, který se nachází právě na pravé ruce každé/ho z nich. Dole u země je 0, nahoře nad hlavou je 100. Každý/á žák/yně obrátí pozornost zpátky k sobě a změří na této stupnici, kolik má v tuto chvíli energie. Přičemž 100 znamená, že „mám energie na rozdávání,“ 0 znamená, že „se mám opravdu špatně, jsem unavený/á a horko těžko se mi soustředí“.

Každý/á si nejprve zmapuje svůj pocit uvnitř sebe a posléze na „TED“, které vyše lektor/ka, ukáže svou pozici. Dobré je, aby měli žáci/kyně zavřené oči, aby se nemohli/y navzájem ovlivňovat.

Lektor/ka se může doptat, jestli pro žáky/ně, kteří/ré se nemají dobře, může něco udělat, aby se mohli/y cítit lépe.

Aktivita je zařazena po přestávce, aby lektor/ka mohl/a sledovat, jak se proměňuje nálada ve skupině.

AKTIVITA Č. 5 CO JE TŘEBA K DOMLUVĚ

🕒 15 min 🗨️ Diskuse.

Flipchart/tabule; fixy.

Žáci/kyně dokážou formulovat a převyprávět spor.

Nejprve proběhne brainstorming orientovaný na momenty, ve kterých se žáci/kyně měli/y nedávno rozhodovat jako třída. Cílem je napsat na flipchart/tabuli co nejvíce situací.

Lektor/ka se poté ptá, jak proběhl proces rozhodování. Nejprve píše na flipchart/tabuli všechny způsoby a posléze vybírá takové principy rozhodování, které se osvědčily.

Na této aktivitě se může lektor/ka domluvit s třídní/m učitelem/kou před konáním projektového dne. V případě, že třída aktuálně řeší nějakou situaci, může ji s žáky/němi rozebrat a dospět společně k efektivnímu řešení.

AKTIVITA Č. 6 PŘEDSTAVENÍ 4 KROKŮ NENÁSILNÉ KOMUNIKACE

15 min

Výklad.

Flipchart / tabule; fixy.

Žáci / kyně dokážou popsat 4 kroky Nenásilné komunikace.

Žákům / yním lektor / ka vysvětlí, jaké jsou 4 kroky Nenásilné komunikace (může je napsat na flipchart / tabuli):

1. *Pozorování: pozoruji a popisuji bez hodnocení*

Co se děje? Přesný popis situace – bez hodnocení. (Např. „Zadávala jsem úkol na příští hodinu a v tu chvíli Jan polohlasně oslovil Martina slovy „Ty vole, už zase prdíš! Kde na to mám jako brát čas?““)

2. *Pocity: rozpoznávám a pojmenovávám své pocity*

Identifikace a pojmenování a tím oslabení svých pocitů. (Např. „Cítím podrážděnost, hněv a smutek. Hněvám se na Jana, protože vyjadřuje domněnku, že ho omezují. Mám pocit bezmoci, že se proti tomu nemohu bránit. A také jsem smutná, protože jsem věnovala přípravě a této hodině spoustu energie a mám pocit, že to nikdo neocení.“)

3. *Potřeby: identifikuji svoje potřeby*

Pojmenování toho, co v dané situaci potřebuji, co mi chybí. (Např. „Potřebuji, aby Jan i ostatní chápali, proč zadávám úkoly, a také je vypracovali. A také chci od žáků a žákyň a možná i od jiných lidí uznání/ocenění za svou práci.“)

4. *Prosba: formuluji konkrétní a pozitivní prosbu*

Formulace konkrétních kroků, které může komunikační partner udělat, aby byla moje potřeba naplněna. Je důležité umět formulovat zcela konkrétní, proveditelnou akci, která má formu prosby, případně otázky, nikoli rozkazu. (Např. „Mohli bychom se dohodnout, že dnes vypracujete ten úkol všichni a zítra si popovídáme o tom, proč mám potřebu vám dávat úkoly a jak bychom to mohli dělat jinak?“)

Příklad může být i ze života vrstevníků, to může být pro žáky/ně představitelnější.

V případě, že třída už absolvovala nějaký projektový den, lektor/ka s nimi téma jen zopakuje.

AKTIVITA Č. 7 DEESKALACE KONFLIKTU

15 min

Simulační aktivita, výklad.

Flipchart / tabule; fixy.

Žáci / kyně mají blíž k respektu a porozumění.

Posilují své kompetence umět vyřešit konflikt.

Žáci / kyně v malých skupinách přicházejí s návrhy, jak by šel konflikt deeskalovat / zmírnit.

Poté lektor / ka všechny nápady napíše na flipchart / tabuli.

Na to, jak reagovat, není jasná odpověď. V různých fázích a situacích se hodí jiná strategie.

Možné tipy:

- Dát na výběr.
- Respektovat osobní prostor.
- Ticho.
- Odpovídat na otázky a nevnímat si agresivního jednání.
- Zhluboka dýchat.
- Nesoudit.
- Použít humor a zlehčit situaci.
- Vizualizovat si něco klidného.
- Aktivně naslouchat.
- Vyhnout se slovu NE.
- Používat JÁ formulaci.

PŘESTÁVKA 15 MIN

AKTIVITA Č. 8 ŘEŠENÍ KONFLIKTU V 6 KROCÍCH

55 min

Diskuse.

Flipchart/tabule; fixy; pro každou skupinu Příloha 3_Aktivita8_Řešení konfliktu v 6 krocích.

Žáci/kyně mají blíž k respektu a porozumění.

Posilují své kompetence umět vyřešit konflikt.

Rozumí principu řešení konfliktu v 6 krocích a umí jej použít.

Nejprve lektor/ka s žáky/němi projde jeden demonstrativní příklad. Buď nechá žáky/ně, aby vymysleli/y nějakou situaci, kterou třeba nedávno prožívali/y, případně lektor/ka nabídne svou situaci. Společně s žáky/němi napíše na flipchart/tabuli, jak situaci vyřešit v 6 krocích. Nechá žáky/ně samostatně odpovídat. (10 min)

Lektor/ka vytvoří skupiny, rozdá jim příklady a každá skupina si vybere jeden první scénář, na kterém bude pracovat. Skupina pracuje podle tabulky v Příloze 3_Aktivita8_Řešení konfliktu v 6 krocích) a vyplňuje jednotlivé kroky u vybraného scénáře. Lektor/ka skupiny obchází a snaží se je podpořit a pomoci jim. (5 min)

Následně se všichni sejdou v kruhu a kazuistiky si představí. Lektor/ka pomáhá více specifikovat a usměrňovat, co je potřeba, jestli je definice problému správně definovaná, případně oponuje. (10 min)

Poté se skupiny rozejdou, vyberou si nový scénář (nebo mohou vybrat scénář ze svého života) a opět se snaží do tabulky dosadit správné řešení. (5 min)

Lektor/ka vždy dvě skupiny sloučí a jedna skupina prezentuje své konkrétní kroky, druhá se soustředí a snaží se dávat zpětnou vazbu a další podněty. Poté se skupiny prohodí. Následně obě skupiny podněty zapracují. (10 min)

Nakonec se všichni sejdou v kruhu a představí si výsledky. (10 min)

Reflexe: Lektor/ka se doptává, jak se skupinám pracovalo, jak vnímají výsledky a zároveň komentuje, co ho/ji na jednotlivých výsledcích zaujalo. (5 min)

Je důležité, aby lektor/ka dobře znal/a teorii a model Nenásilné komunikace.

Příloha:

- Tvůj/tvoje nejlepší kamarád/ka se teď baví s jiným/ou spolužákem/ačkou více. Tobě je to líto, protože jste byli/y dosud nejlepší kamarádi/dky.
- Řekl/a jsi jednomu/jedné ze svých kamarádů/ek tajemství. Ale doslechl/a ses, že to vědí ostatní spolužáci/ačky u vás ve třídě.
- Zaslechl/a jsi, že jeden/jedna spolužák/ačka tě nazval/a idiotem.
- Spolužák/ačka tě začal/a nazývat přezdívkou, která se ti nelíbí. Řekl/a jsi mu/jí to, ale jemu/jí je to očividně jedno, stále tě tak oslovuje.
- Patrik ti zasedl místo, kam sis obvykle sedal/a ty.
- Alena o tobě roznáší drby.
- Půjčil/a jsi knížku kamarádovi/ce a on/a ti ji dodnes nevrátil/a.

Krok 1: Určete potřeby. Co potřebujete, co přesně chcete?	Každá osoba musí odpovědět na tuto otázku bez obviňování nebo napadání druhé osoby.
Krok 2: Definujte problém. O co vlastně podle vás jde?	Je třeba najít odpověď, která splňuje potřeby obou (všech) zúčastněných stran.
Krok 3: Najděte několik řešení. Aneb nechte také nezávislé strany, aby přispěly svým názorem na možnost řešení.	Řešení, která jsou předkládána, je vhodné sepsat. Řešení se nekomentují, v danou chvíli se nehodnotí ani kladně, ani záporně. Cílem je sepsat maximální počet možných řešení.
Krok 4: Provedte vyhodnocení řešení. Vybrali byste si řešení? Jste spokojeni?	Strany zúčastněné v konfliktu vyhodnotí alternativy, vysvětlí, které jsou přijatelné a které jsou nepřijatelné, objasní proč.
Krok 5: Určete, které řešení je nejlepší. Souhlasí všechny zúčastněné strany konfliktu s tímto řešením? Bude takto problém vyřešen?	Musí být zřejmé, že řešení je přijatelné pro všechny zúčastněné strany. Je nutné ocenit jejich úsilí o dosažení řešení.
Krok 6: Podívejte se, jak je řešení aplikováno. Projděte si znovu tuto situaci a ujistěte se, že byl problém skutečně vyřešen.	K vyhodnocení řešení musí být vypracován plán. Vyhodnocení je možné provést třeba i za několik hodin, druhý den apod.

AKTIVITA Č. 9 ZÁVĚREČNÁ REFLEXE

10 min

Diskuse.

2 post-ity pro každého/ou žáka/yni.

Žáci/kyně se posilují v reflexi a budují svůj smysl pro pozitivní průbojnost a zodpovědnost

Žáci/kyně se posadí do kruhu a každý/á dostane 2 post-ity, na které má napsat, co si z dneška odnáší (co se dozvěděl/a nového a bude mu/jí užitečné), a na druhý papírek, co se mu/jí nelíbilo, přičemž lektor/ka zdůrazní, že bude rád/a za konstruktivní a co nejkonkrétnější kritiku (případně i s konkrétními nápady na vylepšení).

Lektor/ka dává pozor, aby mluvili/y opravdu všichni/všechny žáci/kyně a jeden/jedna žák/yně nezabíral/a příliš prostoru.

ZDROJE

- ▶ GORDON, Thomas. Škola bez poražených: praktická příručka efektivní komunikace mezi učitelem a žákem. Přel. Julie ŽEMLOVÁ. Praha: Malvern, 2015. ISBN 978-80-7530-006-5.
- ▶ NOVÁČKOVÁ, Jana a Dobromila NEVOLOVÁ. Respektovat a být respektován: cesta k sebeúctě a zodpovědnosti. 2. přeprac. vyd. Praha: PeopleComm, 2020. ISBN 978-80-87917-71-8.
- ▶ MICHALÍČKOVÁ, Štěpánka. Jste žralok nebo medvídek? Aneb jaké jsou strategie zvládání konfliktů. In: Psychologický ústav FF MU [online]. 25. 6. 2018 [cit. 2021-8-29]. Dostupné z: <http://www.psychologon.cz/data/pdf/628-jste-zralok-nebo-medvidek-aneb-jake-jsou-strategie-zvladani-konfliktu.pdf>.

Další informace lze nalézt na těchto odkazech:

- ▶ ROSENBERG, Marshall B. Nenásilná komunikace v praxi. Přel. Hana ANTONÍNOVÁ. Praha: Portál, 2020. ISBN 978-80-262-1651-3.
- ▶ ROSENBERG, Marshall B. a Vilma COSTETTI. Nenásilná komunikace a moc: v institucích, společnosti i rodině. Přel. Veronika MATIÁŠKOVÁ. Praha: Portál, 2019. ISBN 978-80-262-1466-3.
- ▶ ROSENBERG, Marshall B. Nenásilná komunikace – řeč života. 2. vyd. Přel. Norma GARCÍOVÁ. Praha: Portál, 2012. ISBN 978-80-262-0141-0.

PŘÍLOHY

PŘÍLOHA 1_AKTIVITA3_DOTAZNÍK KONFLIKTY

Zvažte situace, ve kterých se vaše přání liší od ostatních. Jak obvykle na takové situace reagujete? Na následujících stranách je několik dvojic výroků, které popisují možné reakce. Zakroužkujte, prosím, u každé dvojice A, nebo B, tu možnost, která je pro vaše chování nejvíce typická. V mnoha případech nebude pro vaše chování typický ani jeden z těchto výroků. Vyberte pak, prosím, tu možnost, která je **pravděpodobnější**.

1	A Někdy nechám zodpovědnost za řešení daného problému na ostatních. B Spíše, než abych vyjednával/a o věcech, o kterých panuje nesouhlas, snažím se zdůraznit věci, na kterých se shodneme.
2	A Snažím se hledat kompromisní řešení. B Snažím se vyřešit všechny problémy, svoje, i toho druhého.
3	A Obvykle své cíle sleduji důsledně. B Snažím se, aby se pocity toho druhého zklidnily a náš vztah zůstal zachován.
4	A Snažím se najít kompromisní řešení. B Někdy obětuji svá přání, aby bylo možné realizovat přání toho druhého.
5	A Při hledání nějakého společného řešení se neustále obracím na ostatní. B Dělán vše, co je nezbytné, abych se zbavil/a neúčinné nervozity.
6	A Snažím se vyhnout nepříjemnostem, které by se týkaly mě. B Snažím se vyhrát.
7	A Snažím se problém oddálit, abych měl/a čas si jej promyslet. B Někdy se něčeho vzdám výměnou za něco jiného.
8	A Obvykle své cíle sleduji důsledně. B Snažím se, aby všechny problémy byly okamžitě zřejmé.
9	A Mám pocit, že není nutné se kvůli rozdílům vždycky trápit. B Do jisté míry se snažím, aby bylo po mém.
10	A Své cíle sleduji důsledně. B Snažím se najít kompromisní řešení.
11	A Snažím se, aby všechny problémy byly okamžitě zřejmé. B Snažím se, aby se pocity toho druhého zklidnily a náš vztah zůstal zachován.
12	A Někdy se vyhýbám kompromisnímu stanovisku. B Pokud ten druhý přistoupí na můj názor, tak já přistoupím na jeho.
13	A Navrhuji setkat se uprostřed. B Vytvářím nátlak, aby bylo po mém.
14	A Řeknu tomu druhému svůj názor, a pak se zeptám na jeho. B Snažím se tomu druhému vysvětlit, v čem je můj názor logický a jaký prospěch z něj plyne.
15	A Snažím se, aby se pocity toho druhého zklidnily a náš vztah zůstal zachován. B Udělám cokoli, abych se vyhnul/a napětí.
16	A Snažím se nedotknout citů ostatních. B Snažím se toho druhého přesvědčit o správnosti svého názoru.
17	A Obvykle své cíle sleduji důsledně. B Udělám cokoli, abych se vyhnul/a zbytečnému napětí.
18	A Ať si ten druhý ponechá své názory, když mu to udělá dobře. B Pokud ten druhý přistoupí na můj názor, tak já přistoupím na jeho.
19	A Snažím se, aby všechny problémy byly okamžitě zřejmé. B Snažím se problém oddálit, abych měl/a čas si jej promyslet.
20	A Okamžitě se snažím řešit všechny rozdíly. B Snažím se nalézt čestnou kombinaci výher a proher pro všechny z nás.
21	A Při vyjednávání se snažím brát v úvahu přání toho druhého. B Vždy dávám přednost přímému projednávání názorů.

22	A Snažím se najít své stanovisko, které leží mezi mým stanoviskem a stanoviskem toho druhého. B Prosazuji svá přání.
23	A Často se velmi snažím, abych prosadil /a všechna naše přání. B Někdy nechám zodpovědnost za řešení daného problému na ostatních.
24	A Jestliže si ten druhý na svém stanovisku hodně zakládá, snažím se jeho přání splnit. B Snažím se s tím druhým domluvit na kompromisu.
25	A Snažím se tomu druhému vysvětlit, v čem je můj názor logický a jaký prospěch z něj plyne. B Při vyjednávání se snažím brát v úvahu přání toho druhého.
26	A Navrhuji setkat se uprostřed. B Téměř vždy mi záleží na tom, aby byla splněna všechna naše přání.
27	A Někdy se vyhýbám kontroverznímu stanovisku. B Ať si ten druhý ponechá své názory, když mu to udělá dobře.
28	A Obvykle své cíle sleduji důsledně. B Při tvorbě řešení obvykle hledám pomoc u ostatních.
29	A Navrhuji setkat se uprostřed. B Mám pocit, že není nutné se kvůli rozdlům vždycky trápit.
30	A Snažím se nedotknout citů ostatních. B Vždycky sdílím problém s tím druhým, abychom mohli najít řešení.

Níže zakroužkujte písmena podle zakroužkovaných odpovědí v dotazníku:

	<div>KONKURENCE KOOPERACE KOMPROMIS VYHÝBÁNÍ SE PŘÍZPŮSOBNÍ SE</div>				
1				A	B
2		B	A		
3	A				B
4			A		B
5		A		B	
6	B			A	
7			B	A	
8	A	B			
9	B			A	
10	A		B		

	<div>KONKURENCE KOOPERACE KOMPROMIS VYHÝBÁNÍ SE PŘÍZPŮSOBNÍ SE</div>				
11		A			B
12			B	A	
13	B		A		
14	B	A			
15				B	A
16	B				A
17	A			B	
18			B		A
19		A		B	
20		A	B		

	<div>KONKURENCE KOOPERACE KOMPROMIS VYHÝBÁNÍ SE PŘÍZPŮSOBNÍ SE</div>				
21		B			A
22	B		A		
23		A		B	
24			B		A
25	A				B
26		B	A		
27				A	B
28	A	B			
29			A	B	
30		B			A
Σ					

Pro zjednodušení: vysoké skóre = deset a více

PŘÍLOHA 2_AKTIVITA3_DOTAZNÍK TKI_INTERPRETACE SKÓRE

DOTAZNÍK THOMAS - KILMANN INTERPRETACE SKÓRE

Obvykle chceme vědět: „Jaká je správná odpověď?“ V případě konfliktu neexistují univerzálně správné odpovědi. Každý z pěti způsobů je v nějaké situaci užitečný a představuje soubor užitečných sociálních dovedností. Selský rozum (konvenční moudrost) nám říká, že „dvě hlavy jsou lepší než jedna“ (kooperace), ale říká také: „Znič nepřítele svou laskavostí,“ (přizpůsobení) „O rozdíl se poděl,“ (kompromis), „Kdo uteče, ten vyhraje,“ (vyhýbání se) a „Vítěz má vždy pravdu,“ (konkurence). Účinnost daných způsobů řešení konfliktů závisí na cílech konkrétní konfliktní situace a dovednosti, s jakou je daný způsob použit.

Každý z nás umí pět způsobů zvládnutí konfliktů používat. O nikom se nedá říct, že má jediný, neměnný styl zvládnutí konfliktu. Nicméně každý jedinec užívá některé způsoby lépe (a častěji) než ostatní a tudíž má tendenci více se na ně spoléhat. To vyplývá buď z jeho povahy nebo ze zkušenosti. Konfliktní chování jednotlivce je tudíž výsledkem osobních předpokladů a požadavků situace, v níž se nachází.

Vaše skóre, vysoké (nebo nízké), ukazuje, že zvolený přístup ke konfliktu je pro vás užitečný (nebo si to pravděpodobně myslíte). Nicméně je možné, že vás vaše sociální dovednosti dovedly k tomu, že se spoléháte na určité konfliktní chování více, než je v dané situaci nutné. Je zde zahrnuto několik diagnostických otázek týkajících se varovných signálů nadužívání nebo nedostatečného užívání některých ze způsobů.

KOOPERACE - VYUŽITÍ

1. Když je potřeba najít společné řešení v situacích, ve kterých jsou zájmy obou stran příliš důležité na to, aby se sjednotily kompromisem.
2. Když se chcete něco naučit, např. ověřit si své vlastní domněnky, pochopit názory těch ostatních.
3. Když chcete dát dohromady názory lidí, kteří se na problém dívají z různých perspektiv.
4. Když chcete získat zaujetí včleněním zájmů ostatních do rozhodnutí, s nímž všichni souhlasí.
5. Když je potřeba propracovat se negativními postoji, které překáží v interpersonálních vztazích.

Jestliže jste měli/y vysoké skóre:

1. Trávíte mnoho času detailními diskusemi, i když si to námět nezaslouží? Kooperace vyžaduje čas a energii – tyto zdroje pravděpodobně v organizacích chybí nejvíce. Triviální problémy nepotřebují optimální řešení a ne všechny personální problémy vyžadují řešení. Přílišná spolupráce a společná rozhodnutí se snaží minimalizovat rizika – tím, že připouštíte odpovědnost související s rozhodnutím nebo oddalujete realizaci.
2. Reaguje vaše okolí na nabídku spolupráce tak, že ji odmítá nebo nebere na vědomí? Zkusmá a zkoumává povaha některých typů spolupráce může vést k tomu, že lidé výzvu ke spolupráci odmítnou. Mohou také zneužít nabízené důvěry a otevřeného chování. Možná si nevnímáte nárazek, které naznačují obranný postoj, silné zaujetí, netrpělivost, konkurenci nebo konflikt zájmů.

Jestliže jste měli/y skóre nízké:

1. Je pro vás opravdu obtížné, abyste vnímali/y rozdíly jako příležitost pro společný zisk – jako příležitost něco se naučit a vyřešit problém? I když některé aspekty konfliktu mohou být hrozné nebo neproduktivní, pouze pesimistický přístup vám může zabránit v tom, abyste si všimli/y příležitosti ke spolupráci, tím se připravujete o vzájemný zisk a uspokojení, které z úspěšné spolupráce vyplývá.
2. Nejsou vaši podřízení/é zaujati/é pro vaše rozhodnutí nebo názory? Možná, že jejich zájmy nejsou do vašich rozhodnutí a názorů zahrnuti.

KONKURENCE - VYUŽITÍ:

1. Když je nezbytná rychlá, rozhodná akce – např. při ohrožení života.
2. Při důležitých problémech, u kterých je třeba realizovat nepopulární opatření – snižování nákladů, prosazování nepopulárních pravidel a disciplinárních opatření.
3. V záležitostech týkajících se života společnosti, když víte, že máte pravdu.
4. Když se chráníte před lidmi, kteří využívají vašeho nekonkurenčního chování.

Jestliže jste měli/y vysoké skóre:

1. Obklopují vás přitakávači/ky? Jestliže ano, pak je to možná dáno tím, že zjistili/y, že vám není radno odporovat nebo zjistili/y, že je marné vás ovlivnit. Tím se ale zbavujete informací.
2. Mají podřízení/é strach před vámi přiznat nevědomost nebo nejistotu? V konkurenčním prostředí musí člověk za vliv a respekt bojovat – to znamená, že musí předstírat mnohem větší jistotu a sebedůvěru, než kterou skutečně cítí. Důsledkem toho je, že jsou lidé méně ochotní žádat o informaci nebo názor – snižuje se tak jejich schopnost učit se.

Jestliže jste měli/y skóre nízké:

1. Cítíte se často v některých situacích bezmocní? Je to možná tím, že si neuvědomujete, jakou vlastně máte moc, neumíte ji využívat nebo ji využívat nechcete. Omezením vašeho vlivu ale můžete snižovat účinnost toho, co děláte.

2. Máte problémy se zaujetím pevného postoje, a to i tehdy, když vidíte, že je to potřeba? Někdy starosti týkající se pocitů ostatních nebo nervozita pramenící z používání moci způsobují, že váháte, to může vést k odkládání rozhodnutí, čímž se zvyšuje trápení nebo odmítavý postoj ostatních.

PŘIZPŮSOBENÍ - VYUŽITÍ

1. Když si uvědomíte, že nemáte pravdu – dáte prostor lepšímu názoru, poučíte se u druhých a ukážete, že jste přístupní/é argumentům. Když je problém mnohem důležitější pro druhého než pro vás – uspokojíte potřeby druhého. Jako gesto dobré vůle to pomáhá udržet vztah spolupráce.
2. Když chcete vybudovat společenský kredit pro pozdější záležitosti, které jsou pro vás důležité.
3. V případě, že by pokračující konkurence poškodila vaši věc – když jste v menšině a prohráváte.
4. Když je důležité uchovat zejména harmonii a vyhnout se roztržce.
5. Když chcete podpořit rozvoj podřízených tým, že jim umožníte, aby experimentovali/y a poučili/y se z vlastních chyb.

Jestliže jste měli/y vysoké skóre:

1. Máte pocit, že se vašim nápadům a záležitostem nedostává takové pozornosti, jakou si zaslouží? Přílišné ustupování zájmům ostatních vás může připravit o vliv, respekt a uznání. Připravuje také organizaci o potenciální příspěvek pro ni.
2. Je disciplína uvolněná? Ačkoliv disciplína pro disciplínu může mít jen malou hodnotu, existují často pravidla, postupy a úkoly, které jsou pro vaši společnost životně důležité.

Jestliže jste měli/y skóre nízké:

1. Máte problémy s tím, aby ti druhí uznávali, že máte dobrou vůli? Přizpůsobení se v menších záležitostech je pro ně důležitým gestem dobré vůle.
2. Považují vás často za ty, se kterými se nedá jednat?
3. Máte problémy přiznat, že jste se mylili/y?
4. Víte, kdy je třeba přiznat, že jste prohráli/y?

VYHÝBÁNÍ - VYUŽITÍ

1. Když je problém triviální (jedná se o přechodné záležitosti) nebo když jsou jiné problémy naléhavější.
2. Když nevidíte žádnou možnost uspokojení vašich zájmů – např. když máte malou moc nebo jste frustrovaní/é něčím, co se dá jen velmi těžko změnit (státní politika, struktura osobnosti apod.)
3. Když potenciální škody vyplývající z konfliktu převažují nad výhodami plynoucími z jeho řešení.
4. Když chcete nechat lidi vychladnout – reprodukovat napětí na produktivní úroveň a znovu získat věcný pohled a klid.
5. Když možnost získání nových informací převáží výhody vyplývající z okamžitého rozhodnutí.
6. Když druhí mohou konflikt řešit efektivněji.
7. Když se problém jeví jako symptom nebo tečna něčeho hlubšího.

Jestliže jste měli/y vysoké skóre:

1. Trpí vaše koordinace, protože se lidem nedaří získat vaše názory na dané problémy/situace?
2. Zdá se, že se lidé často chovají příliš opatrně? Někdy se věnuje neúměrné množství energie na zaujetí opatrníkových postojů a vyhýbání se problémům, což ukazuje, že je třeba těmto problémům čelit a řešit je.
3. Řeší se důležité problémy tím, že se ignorují?

Jestliže jste měli/y skóre nízké:

1. Zjistili/y jste, že zraňujete city jiných lidí nebo vyvoláváte nepřátelství? Možná budete muset být opatrnější při řešení problémů nebo taktnější, abyste problém prezentovali/y v méně hroživé podobě.
2. Cítíte se někdy zahlceni/é problémy, které se vás týkají? Možná budete muset věnovat více času tomu, že si stanovíte priority – rozhodnete se, které problémy jsou relativně méně důležité a které by možná mohl řešit někdo jiný.

KOMPROMIS - VYUŽITÍ

1. Když jsou cíle poměrně důležité, ale nestojí za možnou roztržku, která by vyplynula z asertivnějších způsobů.
2. Když jsou oba/obě oponenti/ky stejně silní/é a pevně rozhodnutí/é stát si za svými vzájemně výlučnými cíli – jako např. při vyjednávání s odbory.
3. Když je potřeba dočasně vyřešit složité problémy nebo dosáhnout přechodných řešení v časovém tlaku.
4. Když neuspěje ani kooperace, ani konkurence.

Jestliže jste měli/y vysoké skóre:

1. Soustředíte se tak úporně na praktickou stránku a taktiku kompromisu, že někdy ztrácíte ze zřetele větší problémy – principy, hodnoty, dlouhodobé cíle, prospěch společnosti?
2. Vytváříte důraz na smlouvání a obchodování prostřednictvím cynismu a hry bez hodnot? Takové prostředí může podmiňovat vzájemnou nedůvěru a odvést pozornost od podstatných stránek diskutovaného problému.

Jestliže jste měli/y skóre nízké:

1. Jste příliš citliví/é nebo rozpačití/é na to, abyste efektivně smlouvali/y?
2. Je pro vás obtížné dělat ústupky? Bez pojistného ventilu můžete mít problémy s tím, abyste se ctí vycouvali/y ze vzájemně zničujících sporů, bojů o moc apod.

PŘÍLOHA 3_AKTIVITA 8_ŘEŠENÍ KONFLIKTU V 6 KROCÍCH

Tvůj/tvoje nejlepší kamarád/ka se teď baví s jiným/ou spolužákem/ačkou více. Tobě je to líto, protože jste byli/y dosud nejlepší kamarádi/dky.

Řekl/a jsi jednomu/jedné ze svých kamarádů/ek tajemství. Ale doslechl/a ses, že to vědí ostatní spolužáci/ačky u vás ve třídě.

Zaslechl/a jsi, že jeden/jedna spolužák/ačka tě nazval/a idiotem.

Spolužák/ačka tě začal/a nazývat přezdívkou která se ti ale nelíbí. Řekl/a jsi mu/jí to, ale jemu/jí je to očividně jedno, stále tě tak oslovuje.

Patrik ti zasedl místo, kam sis obvykle sedal/a ty.

Alena o tobě roznáší drby.

Půjčil/a jsi knížku kamarádovi/ce a on/a ti ji dodnes nevrátil/a.

Krok 1: Určete potřeby. Co potřebujete, co přesně chcete?	Každá osoba musí odpovědět na tuto otázku bez obviňování nebo napadání druhé osoby.
Krok 2: Definujte problém. O co vlastně podle vás jde?	Je třeba najít odpověď, která splňuje potřeby obou (všech) zúčastněných stran.
Krok 3: Najděte několik řešení. Aneb nechte také nezávislé strany, aby přispěly svým názorem na možnost řešení.	Řešení, která jsou předkládána, je vhodné sepsat. Řešení se nekomentují, v danou chvíli se nehodnotí ani kladně, ani záporně. Cílem je sepsat maximální počet možných řešení.
Krok 4: Proveďte vyhodnocení řešení Vybrali byste si řešení? Jste spokojeni?	Strany zúčastněné v konfliktu vyhodnotí alternativy, vysvětlí, které jsou přijatelné a které jsou nepřijatelné, objasní, proč.
Krok 5: Určete, které řešení je nejlepší. Souhlasí všechny zúčastněné strany konfliktu s tímto řešením? Bude takto problém vyřešen?	Musí být zřejmé, že řešení je přijatelné pro všechny zúčastněné strany. Je nutné ocenit jejich úsilí o dosažení řešení.
Krok 6: Podívejte se, jak je řešení aplikováno. Projděte si znovu tuto situaci a ujistěte se, že byl problém skutečně vyřešen.	K vyhodnocení řešení musí být vypracován plán. Vyhodnocení je možné provést třeba i za několik hodin, druhý den apod.

PROJEKT MÍSTO PRO VŠECHNY

Publikaci vytvořila: Pracovní skupina aktivity s názvem „Domluvíme se“ projektu „Místo pro všechny – budování prostoru pro vzájemné soužití“ projektu financovaného z Norských fondů.

Web:	https://mistoprovsechny.cz/
Hlavní metodik:	Jitka Rozhonová
Spoluautoři:	Marie Čech
Metodická konzultace:	Hana Pazderová
Jazyková korektura:	Zuzana Hanajová
Grafická úprava:	Marie Čech
Koordinace projektu:	Sabina Günther

Projekt „Místo pro všechny – budování prostoru pro vzájemné soužití“ navazuje na předchozí tříletý projekt „Kampaň proti rasismu a násilí z nenávisli“ (2014–2017), který svým způsobem rozšiřuje.

Projekt si klade za cíl v průběhu realizace (2020–2023) rozšířit a udržet platformu pro kultivovanou diskusi týkající se tematiky diskriminace a předsudečného jednání a přispět tak k jejich předcházení.

Věříme totiž, že v prostředí strachu a nenávisli nemohou mít jakákoli další opatření pro řešení společenských problémů šanci na úspěch.

Naším cílem je nabídnout veřejnosti nástroje pro efektivní komunikaci tematiky a souvisejících problémů. Jednotlivé aktivity lze realizovat díky Odboru pro sociální začleňování (Agentura) Ministerstva pro místní rozvoj ČR.

Vydalo Ministerstvo pro místní rozvoj v roce 2023. 1. vydání

AKTIVITA DOMLUVÍME SE

V průběhu realizace v rocích 2020–2023 jsme do škol přinášeli témata, která na první pohled vypadají složitě, až se jich možná zaleknete. Témata jsme zpracovali do metodik, které jsme ověřili při konání více než 3 000 projektových dnů pro žáky i pedagogy.

Věnovali jsme se tematickým oblastem:

- Interkulturní komunikace
- Efektivní komunikace a řešení konfliktů
- Nové metody (restorativní přístupy, kreativní hraní a storytelling)

Všechny metodiky můžete najít na <https://mistoprovsechny.cz/info/5/domluvime>.